

5. Фізична рекреація: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол.: Приступа Є. Н., Жданова О. М., Лишць М. М. [та ін.]; за наук. ред. Євгена Приступи. Л. : ЛДУФК, 2010. 447 с.

Федоренко Ю. В.,

студентка IV курсу бакалаврату, гр. ФР-172

Науковий керівник – Зайцев В. О., канд. пед. наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ ПРО ЗДОРОВ'Я І ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливої актуальності набуває проблема соціалізації як важлива складова виховання підростаючого покоління.

Одним з найбільш важливих завдань процесу виховання сучасної молоді є завдання сприяти її входженню у практику суспільного буття, суспільної діяльності, норми і критерії яких становлять незалежну від нього об'єктивну реальність.

Необхідною передумовою з'ясування особливостей соціалізації учнівської молоді у процесі фізкультурно-спортивної діяльності є визначення її суті, особливостей і механізмів впливу на розвиток організму та виховання особистості.

Завдання процесу соціалізації у контексті фізкультурно-спортивної діяльності учнівської молоді мають полягати [2, с. 15]:

- у створенні належних умов для реалізації можливостей молоді у процесі оволодіння надбаннями фізичної культури і спорту;
- у створенні умов для виявлення і розвитку творчої обдарованості дитини щодо фізкультурно-спортивної діяльності;
- у захисті прав та інтересів соціально неадаптованої молоді, попередженні й подоланні проявів булінгу, бездоглядності й правопорушень засобами фізичної культури і спорту;
- у наданні можливості дітям та підліткам з особливими потребами вільного доступу до користування фізкультурно-оздоровчими і реабілітаційними послугами;
- у здійсненні соціальної й фізичної реабілітації дітей, які потрапили у складні життєві ситуації.

У загальному розумінні поняття «соціалізація» (від лат. *socialis* – суспільний) означає процес оволодіння індивідом знаннями, досвідом, нормами і цінностями, включення його до системи соціальних зв'язків і відносин, що необхідні для його становлення і життєдіяльності.

У зв'язку з цим, поняття соціалізація учнівської молоді у контексті фізкультурно-спортивної діяльності можна трактувати у ракурсі

багатогранного і цілеспрямованого процесу оволодіння особистістю системою знань, умінь і навичок з рухової активності, суспільним досвідом; формування ціннісних орієнтацій, засвоєння норм, принципів і правил здорового способу життя; актуалізації особистісного життєвого і професійного самовизначення, що сприяє формуванню власної соціальної позиції й передбачає успішну інтеграцію у соціальне середовище та реалізацію себе як активного, творчого, здорового суб'єкта життєдіяльності [1, 3, 4].

Важливою умовою соціалізації молоді є їхнє усвідомлення впливу оздоровчої функції фізичної культури і спорту на розвиток організму та формування особистості.

Значення оздоровчої функції фізичної культури і спорту відомо людині з давніх часів. Фізичному вихованню дітей і підлітків приділялась значна увага у IX-V ст. до н.е. у Спарті. У Стародавній Греції існували школи-палестри для занять гімнастикою, до яких входили сферістика (розваги та ігри), архестрика (танцювальні рухи під музику), палестрика (пентатлон: біг, стрибки в довжину, боротьба, метання спису і диска), агоністика (змагання). У Стародавньому Римі, поряд з патриціанським фізичним вихованням, культивувалися народні вправи та ігри [5, с. 29].

Водночас фізкультурно-оздоровча діяльність розглядається як ефективний засіб рекреації, що забезпечує охоплення простору ідеального, матеріального, духовного і соціального світу зростаючого організму дитини і підлітка. Засоби оздоровчої фізичної культури виявляються як рівень загальної культури особистості за конкретної зміни індивідуальних уявлень, відносин, свідомості, мислення, дій, поведінки, організації життєдіяльності, що дозволяє здійснювати [2, с. 16]:

- формування практичних умінь і навичок для збереження, зміцнення, споживання, відновлення і передачі здоров'я, самовизначення у духовних цінностях фізичної культури;
- набуття досвіду творчого використання оздоровчого потенціалу фізичної культури для досягнення навчальних, професійних і життєвих пріоритетів.

Практична реалізація оздоровчого потенціалу фізичної культури передбачає самовдосконалення умінь і навичок дотримання здорового способу життя у процесі вирішення конкретних завдань фізичного виховання, а саме [3]:

- становлення індивідуальної «Я»-концепції здоров'я;
- використання різноманітних засобів, методів і форм фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової діяльності;
- посилення пізнавальної активності у процесі набуття знань, умінь і навичок з дотримання здорового способу життя на засадах гуманістичної парадигми освіти і виховання.

Список використаних джерел

1. Інноваційні технології фізичного виховання студентів : навчальний посібник: за заг. ред. Вихляева Ю. М. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 543 с.

2. Качан, О. А. Пристинський В. М. Інформаційно-комунікаційні та рухливо-пізнавальні технології у фізичному вихованні дітей і підлітків : навчально-методичний посібник., Слов'янськ : вид-во Б. А. Маторіна, 2018. 260 с.
3. Мединський, С. В., Юрій Е. О., Мединський С.В., Слобожанінов П.А. О Ринкові відносини в сфері фізичної культури та спорту : навч.-метод. посібн. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 181 с.
4. Прокопова Л. І., Чхайло М. Б. Основи маркетингу і менеджменту фізкультурно-оздоровчих послуг: навч. посібн. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. 298 с.
5. Степанюк С., Гречанюк О., Малярєнко І., Ткачук В. Історія фізичної культури: навч.-метод. посібник. Херсон: вид-во ПП Вишемирський В.С., 2016. 272 с.